

महाराष्ट्र शासन

CIVIL BUDGET ESTIMATES

अर्थसंकल्पीय अंदाज

2024-2025
२०२४-२०२५

PART II—DETAILED BUDGET ESTIMATES OF EXPENDITURE

भाग दोन—खर्चाचे तपशीलवार अर्थसंकल्पीय अंदाज

B-HOME DEPARTMENT
बी—गृह विभाग

Presented to the Legislature under Article 202(1) of the Constitution of India
भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०२ (१) अन्वये विधानमंडळास सादर

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई
२०२४

HOME DEPARTMENT
गृह विभाग

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / भागाणी क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारोंत)

Description	प्रत्यक्ष रकमा	अनुसकलीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अनुसकलीय अंदाज	तपशील
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025	
2056, Jails					
I-Summary					
00, 001, Direction and Administration.	Voted	18,76,36	29,12,24	27,38,22	28,42,30
101, Jails.	Voted	439,16,13	527,14,56	702,55,08	686,77,95
102, Jail Manufactures.	Voted	8,06,94	15,00,00	15,00,00	4,60,00
	Gross Total-	465,99,43	571,26,80	744,93,30	719,80,25
	Deduct Recoveries-	Voted	8,68	..	..
	Net Total-2056, Jails	Charged	..	..	..
		Voted	465,90,75	571,26,80	744,93,30
		Total-	465,90,75	571,26,80	744,93,30
			465,90,75	571,26,80	719,80,25
			एकूण-	744,93,30	719,80,25
II-Details					
00					
001, Direction and Administration.					
(00)					
(00)(01) Inspectorate of Prisons.(Committed)					
					(20560026)
01, Salaries		15,57,14	24,55,82	23,33,03	23,84,75
05, Rewards		41	1,00	70	1,00
06, Telephone, Electricity and Water Charges		11,50	36,05	32,45	36,05
10, Contractual Services		1,60	2,40	2,16	2,40
11, Domestic Travel Expenses		5,01	11,03	7,72	11,58

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / मासिक क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारों)

Description	प्रत्यक्ष रकमा	अनुसंधानीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अनुसंधानीय अंदाज	तयारी
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025	
12, Foreign Travel Expenses	89	3,46	2,42	3,46	12, विदेश प्रवास खर्च
13, Office Expenses	1,73,51	2,62,50	2,36,25	2,75,63	13, कार्यालयीन खर्च
14, Rent, Rates and Taxes	..	20,00	18,00	10,00	14, भाडेपट्टी व कर
17, Computer Expenses	3,05	7,97	5,98	8,37	17, संगणक खर्च
18, Off Day Compensation	6,88	10,00	7,00	10,00	18, सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई
24, Petrol, Oil and Lubricants	9,71	28,00	25,20	25,00	24, पेट्रोल, तेल व वंगण
26, Advertising and Publicity	6,12	1,00	70	1,00	26, जाहिरात व प्रसिद्धी
27, Minor Works	..	1,00	70	1,05	27, लहान बांधकामे
28, Professional Services	2,69	5,00	4,00	5,00	28, व्यावसायिक सेवा
31, Grants-in-aid(Non-Salary)	..	2,00	1,40	2,00	31, सहायक अनुदाने (वेतनकर)
41, Secret Service Expenditure	8,00	15,00	10,50	15,00	41, गुप्तसेवा खर्च
50, Other Charges	89,85	50,00	50,00	50,00	50, इतर खर्च
51, Motor Vehicles	..	1	1	1	51, मोटार वाहने
Total-(00)(01)	18,76,36	29,12,24	27,38,22	28,42,30	एकूण-(00)(01)
Total-001	18,76,36	29,12,24	27,38,22	28,42,30	दत्तमत एकूण-001
Voted					
101, Jails.					101, तुरुंग
(00)					(00)
(00)(01) Central Jails.(Committed)					(00)(01) मध्यवर्ती तुरुंगा(अनिवार्य)
		(20560035)			(20560035)
01, Salaries	178,89,55	240,55,22	228,52,46	276,63,50	01, वेतन
02, Wages	6,04,23	7,27,81	6,55,03	7,64,20	02, मजुरी
06, Telephone, Electricity and Water Charges	8,09,45	9,00,00	9,00,00	9,00,00	06, दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क
10, Contractual Services	9,05	1	71,26	1	10, कंत्राटी सेवा
11, Domestic Travel Expenses	38,56	55,10	38,57	55,10	11, देशांतर्गत प्रवास खर्च
13, Office Expenses	51,03	60,90	60,90	63,95	13, कार्यालयीन खर्च
14, Rent, Rates and Taxes	9,56	36,40	36,40	36,40	14, भाडेपट्टी व कर
17, Computer Expenses	4,45	6,95	5,21	7,30	17, संगणक खर्च

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / मागणी क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारोंत)

Description	प्रत्यक्ष रकमा	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025	
18, Off Day Compensation	1,20,73	1,21,55	1,21,55	1,21,55	18, सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई
19, Diet Charges	49,07,72	41,81,07	60,81,07	57,00,00	19, आहार खर्च
21, Supplies and Materials	..	1	3,00,01	2,50,00	21, पुरवठा व सामग्री
22, Arms and Ammunition	26	1,00	80	1,05	22, शस्त्रे व दारूगोळा
24, Petrol, Oil and Lubricants	2,61	3,25	2,93	3,64	24, पेट्रोल, तेल व कंगण
25, Clothing, Tentage and Stores	82,46	1,17,81	46,57	1,17,81	25, पोशाख, राहणी व भांडारे
26, Advertising and Publicity	..	1	1	1	26, जाहिरात व प्रसिद्धी
27, Minor Works	..	79	55	80	27, लहान बांधकामे
28, Professional Services	1,23	4,50	3,60	4,50	28, व्यावसायिक सेवा
50, Other Charges	3,46,56	3,00,00	4,00,00	2,00,00	50, इतर खर्च
52, Machinery and Equipments	2,18	3,82	2,67	4,01	52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
Total-(00)(01)	248,79,63	305,76,20	315,79,59	358,93,83	एकूण-(00)(01)
(00)(02) District Jails.(Committed)	(20560044)				(00)(02) जिल्हा तुरुंग(अनिवार्य) (20560044)
01, Salaries	143,96,29	167,77,95	159,39,05	186,23,52	01, वेतन
02, Wages	2,12,87	3,06,68	2,76,01	3,22,01	02, मजुरी
06, Telephone, Electricity and Water Charges	3,59,07	3,60,00	3,60,00	3,60,00	06, दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क
10, Contractual Services	4,46	5,00	4,50	5,00	10, कंत्राटी सेवा
11, Domestic Travel Expenses	31,67	50,00	35,00	50,00	11, देशांतर्गत प्रवास खर्च
13, Office Expenses	41,21	35,00	31,50	36,75	13, कार्यालयीन खर्च
14, Rent, Rates and Taxes	36,53	67,60	60,84	67,60	14, भाडेपट्टी व कर
17, Computer Expenses	5,47	11,23	8,42	11,79	17, संगणक खर्च
18, Off Day Compensation	94,21	95,13	95,13	95,13	18, सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई
19, Diet Charges	20,97,88	21,77,12	23,77,12	25,29,52	19, आहार खर्च
21, Supplies and Materials	..	1	2,00,01	1,50,00	21, पुरवठा व सामग्री
24, Petrol, Oil and Lubricants	..	1	1	1	24, पेट्रोल, तेल व कंगण
25, Clothing, Tentage and Stores	50,41	1,03,27	72,29	1,03,27	25, पोशाख, राहणी व भांडारे
26, Advertising and Publicity	..	1	1	1	26, जाहिरात व प्रसिद्धी
27, Minor Works	..	12	8	13	27, लहान बांधकामे
28, Professional Services	..	50	40	50	28, व्यावसायिक सेवा

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / मासिकी क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारोंत)

Description	गुप्त रकम	अनुसंधान अनुदान	सुधारित अनुदान	अनुसंधान अनुदान	तयशील
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025	
50, Other Charges	86,91	1,30,00	1,30,00	1,30,00	50, इतर खर्च
52, Machinery and Equipments	2,12	6,50	4,55	6,83	52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
Total-(00)(02)	174,19,10	201,26,13	195,94,92	224,92,07	एकूण-(00)(02)
(00)(03) Other Jails(Committed)		(20560053)			
01, Salaries	4,55	34,07	29,64	28,10	(00)(03) इतर तुरुंग(अनिवार्य)
06, Telephone, Electricity and Water Charges	4,20	5,00	4,50	5,00	01, वेतन
10, Contractual Services	..	1	1	1	06, दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क
11, Domestic Travel Expenses	8,03	3,63	2,54	3,81	10, कंत्राटी सेवा
13, Office Expenses	..	2,74	2,47	2,87	11, देशांतरगत प्रवास खर्च
17, Computer Expenses	..	1,00	75	1,05	13, कार्यालयीन खर्च
19, Diet Charges	2,71,79	2,80,88	13,12,29	13,12,29	17, संगणक खर्च
50, Other Charges	..	3,50	2,45	3,50	19, आहार खर्च
Total-(00)(03)	2,88,57	3,30,83	13,54,65	13,56,63	50, इतर खर्च
(00)(06) Development of Prison Industry. (Scheme)		(20560062)			
52, Machinery and Equipments	14,80	28,00	28,00	1,15,00	(00)(06) कारागृह उद्योगाचा विकास(कार्यक्रम)
(00)(10) Modernisation of Prison Agriculture. (Scheme)		(20560106)			
17, Computer Expenses	..	1	1	1	52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
52, Machinery and Equipments	14,40	19,99	19,99	29,00	(00)(10) कारागृहातील शेतीचे आधुनिकीकरण(कार्यक्रम)
Total-(00)(10)	14,40	20,00	20,00	29,01	17, संगणक खर्च
(00)(12) Construction works from discretionary Grants.(Committed)		(20560171)			
31, Grants-in-aid(Non-Salary)	28,85	29,40	29,40	29,40	52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
					एकूण-(00)(10)
					(00)(12) स्वेच्छाशील अनुदानातून बांधकाम(अनिवार्य)
					31, सहायक अनुदाने (वेतनोपर)

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / मागणी क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारोंत)

Description	प्रत्यक्ष रकमा	अनुसंकरणीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अनुसंकरणीय अंदाज	तपशील
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025	
(00)(15) Computerisation of Prison Department(Scheme)					
17, Computer Expenses	46,20	2,29,00	38,03,63	5,80,00	(00)(15) कारागृह विभागाचे संगणकीकरण(कार्यक्रम) 17, संगणक खर्च
(00)(17) To Increase Medical amenities in Jails.(Scheme)					
52, Machinery and Equipments	15,40	21,00	5,21,00	2,82,00	(00)(17) तुरुंगातील वैद्यकीय सुविधा वाढविणे(कार्यक्रम) 52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
(00)(18) Modernisation of security arrangements in jails. (Scheme)					
52, Machinery and Equipments	7,50,18	7,67,00	58,45,52	65,96,00	(00)(18) तुरुंगातील सुरक्षा व्यवस्थेचे आधुनिकीकरण करणे(कार्यक्रम) 52, यंत्रसामग्री व साधनसामग्री
(00)(19) Video conferencing Facility for Jail. (Scheme)					
13, Office Expenses	4,59,00	5,87,00	74,78,36	8,70,00	(00)(19) तुरुंगासाठी व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंग सुविधा(कार्यक्रम) 13, कार्यालयीन खर्च
(00)(22) Implementation of E-prisons project aimed at Computerization of the functioning of all prisons (Central share 100%)(Scheme)					
17, Computer Expenses	..	..	..	1	(00)(22) ई-प्रिझन्स प्रणाली कार्यान्वित करणेकामी राज्यातील सर्व कारागृहांतले संगणकीकरण करणे (केंद्र हिस्सा 100%)(कार्यक्रम) 17, संगणक खर्च
31, Grants-in-aid(Non-Salary)	..	..	1	4,34,00	31, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)
Total-(00)(22)	..	..	1	4,34,01	एकूण-(00)(22)
Total-101	439,16,13	527,14,56	702,55,08	686,77,95	दत्तमल एकूण-101

102, Jail Manufactures.
(00)

102, तुरुंगानिर्मित वस्तू
(00)

Home Department / गृह विभाग

Demand No. B-5 / मागणी क्रमांक बी-5

(Rs. in Thousands) / (रुपये हजारोंत)

Description	प्रत्यक्ष रकमा		अर्थसंकल्पीय अंदाज		सुधारित अंदाज		अर्थसंकल्पीय अंदाज		तपशील
	2022-2023 Actuals 2022-2023	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Budget Estimates 2023-2024	2023-2024 Revised Estimates 2023-2024	2024-2025 Budget Estimates 2024-2025				
(00)(01) Jail Manufactures(Scheme) 21, Supplies and Materials									
	8,06,94	15,00,00	15,00,00	15,00,00	4,60,00			(00)(01) तुरुंग उद्योग(कार्यक्रम) 21, पुरवठा व सामग्री	(20560124)
Total-102	Voted	8,06,94	15,00,00	15,00,00	4,60,00			दत्तमत एकूण-102	
Gross Total-2056, Jails	Voted	465,99,43	571,26,80	744,93,30	719,80,25			दत्तमत रुग्ण बेरीज-2056, तुरुंग	
III-Details of Recoveries									
00 911, Recovery of Overpayments. (00)								तीन-वसुलीच्या रकमांचा तपशील 00 911, अतिप्रदानाची वसुली	
(00)(01) Recoveries of Overpayments(Committed) 70, Deduct Recoveries								(00)(01) अतिप्रदानाची वसुली(अनिवार्य) 70, वजा-वसुली	(20560278)
		8,68	..	..	..				
(00)(02) Recoveries of Overpayments(Scheme) 70, Deduct Recoveries								(00)(02) अतिप्रदानाची वसुली(कार्यक्रम) 70, वजा-वसुली	(20560287)
		..	..	..	..				
Total-Deduct Recoveries	Voted	8,68	..	..	..			दत्तमत एकूण-वजा-वसुली	
Net Total-2056, Jails	Charged	..	..	..	..			भांशित	
	Voted	465,90,75	571,26,80	744,93,30	719,80,25			निव्वळ बेरीज 2056, तुरुंग	
Total-		465,90,75	571,26,80	744,93,30	719,80,25			एकूण-	